

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez posebne
naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, neplačani
listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice,
če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 19
kr., trikrat 16 kr.

Volitve za dež. zbor štajerski in koroški.

Prihodnji mesec — na Štajerskem 12. 14. in 17. sept, na Koroškem pa 2. 5. in 10. sept. — se bodo za deželni zbor v Gradcu in Celovcu vršile volitve, ki so bile letos v spomladi ustavljene. Na Koroškem bodo Slovenci združeni z konservativnimi Nemci stopili v volilni boj zoper liberalne kričače in ob enem zagrizene nemčurje. Kakor l. 1873. je tudi sedaj tamošnja pravna stranka (Rechtspartei) v Celovcu sestavila deželni volilni odbor in sklenila kandidate postaviti v kmetskih skupinah in za veliko posestvo; tudi je objavila razglas do volilcev, v katerem vabi, naj volijo kandidate pravne stranke. Ti so namreč pripravljeni potegovati se I. za uredbo deželnih in državnih razmer na krščanski podlagi in za svobodo in pravice sv. katoliške Cerkve (zoper liberalce), 2. za pravice preuzvišene hiše svitelega cesarja (zoper prusake) 3. za ohranjenje celokupnosti vsega cesarstva na podlagi pragmatične sankcije cesarja Karla VI. in oktoberske diplome cesarja Franca Jožefa I. od l. 1860. pa tudi za pravice in samostalnost posameznih dežel (zoper dualizem in centralizem) in 4. za enakopravnost vseh narodov (zoper nemčurje). „Kdor želi sv. katoliške Cerkvi svobodo in neodvisnost, svojim otrokom krščansko odgojo, narodom mir, Koroškej pa stari katoliški cesarski značaj, ta naj voli v smislu pravne stranke!“ Med kandidati za koroške Slovence nahajamo mnogoletnega izvrstnega domorodca in skušenega boritelja č. g. Andreja Einspielerja, in iskrenega rojaka koroškega g. Moraka, c. k. okrajnega sodnika v Doberlivesi. Izvoljena bodeta obadva; na to kaže cviljenje nemškutarjev in liberalcev po raznih novinah!

Kaj na Štajerskem pravna stranka storiti namerava, tega še nismo popolnem izvedeli. V nemškem delu bo za kmetske skupine gotovo postavila svoje kandidate, morebiti še tudi v nekaterih mestih in velikem posestvu. Za Slovence je centralni volilni odbor v Mariboru 25. febr. t. l. po dovršenem porazumu z veljavnimi moževi dotičnih okrajev postavil 8 kandidatov. Pri teh bo menda ostalo z

nekaterimi premembami. Slišati namreč je, da nekateri hočejo odstopiti, in za celjski volilni okraj bo treba iskati novega kandidata, ker je g. dr. Josip Srncec moral k vojakom v Bosno. Treba je hitre odločbe, složnega dela in vzajemnega postopanja. To pa je mogoče le, če nas Slovencev na Štajerskem ne bodo motili in dražili nesrečni politični šušmarji in zagrizeni liberalci v ljubljanskem „Slov. Narodu.“ Ta list ima itak propad slovenske večine v deželnem zboru kranjskem precej na svojem rovašu. Kranjski kmet, ki ne prebira „Slov. Naroda“ ampak Novice in Danico, je trdno stal za svoje narodne kandidate, med tem ko je „Slov. Narodova“ hvalisana „inteligenca“ (razumstvo) skleknila pod nemčurski strah. Čim menje se bo „Slov. Narod“ v naše volitve vtikal, tim boljše bo!

Odkritje Slomškovega spomenika.

(Pridiga. Govoril kanonik Fr. Kosar) 24. jun. 1878.

Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. Luk. 2, 14.

V. Ne bo nam zdaj težko, to častno sodbo, ki smo jo čez Slomškovo narodno delovanje izrekli, s kratkimi besedami — kajti obširna razprava o tej stvari ne sodi na cerkveno mesto — dopričati iz tretjega napisa, kateri se, da ga še enkrat ponovim, tako glasi: „Narodnemu buditelju, pisatelju, in pesniku hvaležni Slovenci.“

Pokojni Slomšek so bili v resnici buditelj svojega naroda; budili pa so ga po trojnem načinu:

Prvič budili so ga sami. Budili so ga kakor govornik. Bog jim je dal poseben dar zgovornosti; sloveli so kakor pridigar in učenik in njih beseda je vselej privabila mnogo poslušalcev. Zato so pa tudi vestno rabili ta dar božji in radi govorili ne le v cerkvi in šoli, ampak tudi pri zborih raznih koristnih družeb. Vedeli so, kakor malokdo, pri svojih govorih zajemati iz mišljenja in čutenja naroda; zato so bili njih govori nenavadno živahni in poljudni. „Naš kaplan govorijo, kakor da bi

rožice sadili," so ljudje govorili od mladega pridigarja Slomškega. In ker je iz srca vrela beseda, je segala tudi globoko do src in jih vzbujala k novim, višjim vzorom. — Budili so ga kakor pisatelj. Take pisave, pisave namreč tako umevne in pristrane, s prilikami, podobami in prigovori iz domačega življenja mično preprežene Slovenci do takrat še niso poznali; zato je vse povsod spoštovanje do slovenskega jezika in veselje do slovenskega branja izbudila. Vsaka nova knjiga Slomškova je bila željno pričakovana, hvaležno sprejeta in zopet in zopet natisnena. Pisali pa so, kakor se narodnemu duhovniku in škofu spodobi, najraje o predmetih, ki služijo narodu v duhovno izbujo in krščansko omiko: tedaj o šoli, o domači izreji, o cerkvenem poduku v pridigah in krščanskih nauk. Njih pridige v „evangeljski“ in v „apostolski hrani“ zbrane so — to se sme brez ugovora reči — cerkveno govorništvo v novo in boljše tir napeljale, ter pridigarjem kazale, kako se zamore in mora božji nauk v čisti, njemu dostojni besedi oznanovati. — Budili so ga kakor pesnik. Duševno vstajenje vsakega naroda začenja s pesnijo. Pesen je, ki najbolj globoko sega v človeško srce, kroti njegove strasti, plemeni njegove čute, in vzdiguje zavzetega duha iz zemeljskih nižav v nebeške višave. Zato ljubi vsak narod svoje pesnike in mu je zlasti „narodna pesen“ predraga svetinja. Tudi pokojnega Slomškega je Bog bogato obdaril s pesniškim duhom. Peli so radi in pesni zlagali še rajše. In kaj so peli? To, kar katoliškemu duhovniku in škofu pristoja; peli so: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.“ — In kako so peli? Peli so po domače — in prav po domače: bili so zares naroden pesnik. In ker so iz srca naroda peli, so segale njih pesni tudi globoko v srce naroda. Stari in mladi so jih radi prepevali in jih še prepevajo; Slomškove pesni se pozabile ne bodo. In kedaj so peli? Peli so kakor mladi kaplan, pa tudi kakor ostareli škof so še radi segli v pevske strune in zapeli mile pesni mladim in starim. V svojih pesnih z materjo zibljejo nedolžnega dojenca, z otroci na ledini igrajo nedolžno „veselje“, vadijo učence v „šoli veselega petja“, svarijo mladenča in devico na razpotju med grehom in čednostjo, navdušujejo moža za težavna dela njegovega poklica in pripravljajo sivega starčka na srečno smrt. V drugih pesnih spremljajo otroke v šolo in cerkev, svate k poroki, kmeta na delo, prijatelje v vinsko gorico, vojščake na krvavo polje časti, romarje na božjo pot, mrliča k pogrebu in dušo pokojnega v sveti raj. — Še v drugih pesnih odprejo velike bukve stvarjenja božjega: v podučljivi šopek povijajo duhteče cvetlice na polji, razlagajo stoglasno petje ptičie pod nebom, počivajo s popotnikom pri hladnem potoku v zelenem logu, učijo strah božji v tresku in gromenju, in trpečemu srcu kažejo, „kje dom je moj“ nad zvezdnatim nebom. — Takó so bili Slomšek zares buditelj svojega naroda:

budili so ga z besedo, s peresom s pesnijo. Pa to jim še ni bilo zadosti.

Budili so narod drugič po tem, da so tudi druge navduševali, naj posvetijo svoje talente in svoje pero krščanski prosveti naroda. Ni namreč vsakemu dano, spisati celih knjig; pač pa se posreči zdaj temu zdaj onemu, spisati kak podučljiv sestavek, ki zamore koristiti drugim. Slomškovo načelo pa je bilo to: „Vsaka dobra misel, vsak izvrsten sestavek je dar božji, ki se ne sme zapati, ampak narodu izročiti v duševno hrano.“ Zato so že kakor špiritual v Celoveu vadili mlade bogoslovce v slovenski pisavi, ter izdali raznih mičnih povesti, od bogoslovcev prestavljenih, od njih pa popravljenih. Tudi v poznejših službah, še celó kakor škof, so pisali zdaj temu učitelju, zdaj onemu duhovniku, naj se puskusijo s peresom narodu v prid. Pesnike so vabili, ko so izdali „Ahacelnove pesni“; možé, za šolo vnete, so vabili na delo, ko so na prošnjo takratnega c. kr. ministerstva zlagali „knjige za ljudske šole“ pri koroških in štajerskih Slovencih; duhovnike so vabili na delo, ko so spisovali „Življenje svetnikov“, in vse poprek so pozvali na slovstveno polje, ko so odprli Drobotnice, naj bi bučelicam enako v njih predele marljivo znašali duhovno hrano za verne Slovence. Gotovo je, da bi mnogi pisatelji nikdar ne bili za peró prijeli, ko bi jih Slomšek ne bili spodbujali, napeljevali, podpirali. (Konec prib.)

Gospodarske stvari.

Razne sorte umetnega gnoja kdaj in kako se ga z pridom posluževati.

M. Krompirju, ktera rastlina zemljo močno izsrka in oslabi, se le redkokedaj z umetnim gnojem gnoji. Bolj navadno je, da se prejšnji setvi pred krompirjem z koščeno moko ali superfosfati gnoji. Neposredno za krompir pa se mora rano spomladi z takimi gnojili gnojiti.

Posebno za peso se mnogo umetnega gnoja rabi. Pesa potrebuje posebno mnogo kalija pa tudi fosforove kisline in gnjlca. Zato se mora za vse te redivne snovi skrbeti in ji toraj z kalijevim ali kalijevim in amonijakovim superfosfatom 6—8 novih centov na hektaro gnojiti. Zanesljive gnojne tovarne prodajajo tudi posebni gnoj za peso, ki ima vse tri snovi v pravi razmeri med seboj pomešane v sebi. Taka posebna gnojila imajo tudi že za pšenico, ječmen, hmelj, sočivje, lan, travnike in vinarje. Vendar pa mora, kdor se jih hoče z pravim pridom poslužiti, prej prst svojega zemljišča od učenega kemikarja preiskati dati, da pozvé, v kateri zmesi in sestavi posebno umetno gnojilo na njegovem polju največ hasni. Gnojenje z umetnim gnojem na zamakanih in umetno narejenih travnikih prihaja vedno bolj v navado in pravijo, da

posebno z razkrojeno koščeno moko lepe učinke dosežajo. Tudi zmesi superfosfatov in žveplenokislega amonika so neki vse priporočitbe vredne. Kdor si njive, na katerih si prideluje živinske klaje bodi si detelje, sena ali druge krme, z fosfatovim gnojem gnoji, ta si ne bode samo dosti več ampak tudi dosti boljše klaje pridelal, ker na tako pogojenih njivah pridelana klaja ima po dva do trikrat več rastlinski beljakovine v sebi in je toraj tudi za tolikokrat bolj redivna od one, ki se na navadnem polju pridelava. Veči pridelek dobiva višjo ceno še po boljnjih lastnostih pridelane krme. Iz sledeče tabelice se vsak naših bravcev lahko podučijo, koliko raznih snovi različni pridelovani sadeži poljski zemlji pri dobri žetvi na hektari v kilih odtegnejo.

Ime sadeža	Koliko vzame na hektari pri dobri žetvi v kilih					
	kalja	apna	fosfo- rove ki- sline	Magne- zije	žveple- ne ki- sline	gnjilca
Pšenica . . .	33	11	28	5	4	62
Rž	48	15	27	6	5	51
Ječmen . . .	27	9	18	4	4	43
Krompir . . .	92	13	30	9	12	60
Pesa	233	45	43	10	5	119
Grah	46	55	25	15	13	88
Detelja . . .	166	166	47	88	26	191
Vino	30	21	21	14	16	9

Iz tega se vidi, da pesa in detelja zemljo najhujše izsesa, potem pride krompir in grah, rž in pšenica in slednjič vino in ječmen.

M. Pomoček zoper steklino. Kot zdravilo proti ti grozoviti bolezni se priporoča „Veliki ali omanov koren“ Alantwurz (Inula Helenium), ki tudi po naših krajih precej pogosto raste. Mora se pa rabiti predno popadenega krč viti začne. Za človeka, ki je bil od steklega psa ali od katere druge stekle živali popaden, se vzamejo 3 loti te korenine, se dobro stolče in blizo dva poliča mleka na nje vlije. To nalito mleko se pusti, da se nekoliko vkuha, najbolje na polovico. Ta sokovina se da boleniku zjutra na tešče piti. Pet do šest ur potem se mora pustiti ali vsaj le nekaj malega pa lahkega nekaj ur pozneje povžiti, potem ko je rečeno sokovino popil. Drugi in vsaki sledeči krat se 4 loti te korenine na mleku skuhajo in se pet dni zaporedoma na tešče ta sokovina boleniku popiti da. Na kar se mora bolenik vsakokrat nekaj potiti. Za konje in govejo živino se vzame po tri do štirikrat toliko korenine omanove. Stekel pes je popadel in nagrizel celo čredo goveje živine. Razdelili so jo na dva kampa in prvega na povedan način zdravili in vse živali oteli, med tem ko so drugega vse poginile. Iz Amerike zlasti iz Pensilvanije se poroča, da so bili pogosto ljudje in živali na tak način oteti.

Sejmovi. 12. avg. sv. Lovrenc v puščavi, Svetina, Veržej; 14. avg. na Ptujski gori; 15. avg. sv. Trojica v Slov. gor. 16. avg. Lembah, Sevnica, Mozirje, Vozenica, Straden, Strass, sv. Vid pod Ptujem; 17. avg. Jarenina, Rottenberg; 18. avg. sv. Jakob v celjskem okraju.

Dopisi.

Iz Maribora. (Volitve) volilnih mož v mariborskem, št. lenartskem in slov. bistriškem okraju so le deloma dokončane. Do sedaj so sledeči možje izvoljeni a) v mariborskem okraju: Jožef Kreiner v Bergenthalu, Jožef Peč in Miha Jauk v Studencih, Anton Thaler (prebiva v Gradcu) in Martin Lorber v št. Ilju, Jakob Ratej v Bistrici pri Lembahu, dr. Fr. Radaj v Frauheimu, Janez Marko v Kamci, Janez Dobaj in Jožef Wratschko pri sv. Juriju na Pesnici, Miha Valant v Gorici, Anton Pečovnik v Grušovi, Franc Weingerl, Jakob Pezdíček, Andrej Čep, Simon Jager, Franc Lorber in Janez Sirk pri sv. Jakobu v Slov. goricah, č. g. Janez Simonič v Jarenini, Janez Hleb v Jelovcu, Juri Frangež v Ješencah, Franc Rošker v Kaniži, Franc Rečnik v Gornj. Hočah, Franc Vornik v Spod. Hočah, Jožef Rečnik v Račah, Jožef Kožuh v Gornj. Kungoti, Janez Robič v Lembahu, Štefan Čerič v Digošah, Jakob Terglec v Loki, Jakob Marko pri sv. Marjeti na Pesnici, Juri Gojčič v Prepolah, Simon Prauzel v Trničah (sv. Marjeta na Dravskem polji), Jožef Sagadin v Morji, Jožef Vauhnik pri sv. Miklaužu na Dravskem polji, Miha Mohorko v Orehovi vesi, Andrej Lobnik na Pohorji, Janez Rošker in Janez Supanič v Pesnici, Andrej Moder v Pakerjih, Štefan Šunko v Pivoli, Franc Bresner na Plaču, Franc Fingušt v Podovi, Franc Ledinek v Poličji vesi, Franc Vrečko v Rančah, Peter Frangež v Rogozi, Janez Poš in Janez Kramberger v Rošpahu, Martin Pungartnik v Razvanji, Jožef Wreg in Janez Komauer v Sliivnici, Jožef Ajdič v Skokah, Gašpar Dreisiebner v Speisenegu, Juri Černe v Solčavi, Valentin Rajšp v Tragnču, Jožef Wiesthaler v Brestenici, Alojz Vračko v Oseku, Anton Hernet v Svičini, Miha Valc v Bohovi, Franc Vračko v Volčjem dolu, Juri Šerbinek v Vrtišah, Anton Kniplič in Janez Jager v Selnici pri Muri, Leopold Hantz v Cirbergu, Jožef Hauptman v Cirkuici, Simon Pivec v Cvetkoveih. Ti so že izvoljeni. Sledeče srenje pa še imajo voliti: Dobreg, Bistrica pri Rušah, Gradiška, Johannesberg, Karčovina, Krecenbah, sv. Križ (2), Kumen, Leitersberg (3), Lobnica, sv. sv. Lovrenc (2), Ruše, sv. Martin pri Wurmbergu in na Pohorji, sv. Peter (3), Poberž, Rancenber, Radvanje (2), Rottenberg (2), Slemen, Gornj. in Spod. Duplek, Vale, Selnica ob Dravi (2), Ciglece in Cmolnik. b) V št. lenartskem okraju so že izvoljeni: Janez Peklar v Andreneih, Vincenc Kermek pri sv. Benediktu, Anton Golob v Gornjem

in Anton Vogrin v Spodnjem Porčiču, Franc Golob pri sv. Trojici, Jožef Elbl pri sv. treh Kraljih, Franc Petrič v Gočevi, Franc Pihlar v Gornjanah, Franc Ljubec v Senarskem, Ignac Auchman v Jablancah, Martin Omulec v Cerkevem vrhu, Janez Diemath pri sv. Lenartu, Franc Šlaber v Tihovski vesi, Matija Majhenič v Oseku, Alojz Nekrep in Franc Zorec v Partinji, Franc Ornik v Rogoznici, Janez Žvajkar v Gornjih in Franc Zver v Spod. Žerjavcih, Jernej Krajnc v Žikarcih, Matija Muršec v Šetarjevi, Jakob Frass v Selcih, Anton Sodec v Smolincih, Anton Krajnc v Supetincih, Franc Fekonja v Tronkavi, Janez Klemenčič v Čagi, Janez Kranfogel v Črmlenšaku, Jožef Frass v Gornji in Janez (Tomaž?) Krajnc v Spod. Voličini, Jakob Korošec v Zimici, Janez Krajnc v Bišu, Miha Vogrin na Vrangih, Jožef Čolnik v Koreni, Jožef Antonič v Cogetincih. Voliti pa še imajo srenje: Gasteraja (2), sv. Juri v Slov. goricah, Kremberg, Ledinek, Maljna, Ročica (2), Šitanci, Šice in Drvanja. c) V slov. bistriškem okraju do sedaj izvoljeni so: Mat. Šošter pri sv. Ani, Peter Sorčnik v Poberci (Buchberg), Martin Šošter v Dežnem, Jožef Rober v Gaberniku, Andrej Mohorič v Peklu, Juri Marsidošek v Hrastovcu, Janez Urlep v Jelovcu, Miha Nasko v Kohlbergu, Andrej Grundner v Lisičji vesi, Mat. Gabrijan v Modrašah, Jakob Mlakar v Pečkah, Juri Spec v Brezjem, Simon Kugler v Poličanah, Franc Pivec v G. Polskavi, Franc Grundner v Stanovskem, Anton Horvat v Stattenbergu, Anton Šunko v Stopnem in Jožef Wretzl v Studenicah. Voliti še morajo srenje: G. Bistrica, Freiheim, Hošnica, Kalše, Črešnovec, Žabja ves, Laporje, G. in Sp. Loznica, Nova ves, Oberna, Oset, Pokoš, Pretrež, Sp. Polskava, Ritonjsko, Šentovec, Kovačonlje, Smerečno, Tinsko (3), Vrbovlje, Bojtina in Cigelnice. Vrlj narodni Slovenci dotičnih krajev naj ta imenik dobro pregledajo in zlasti za dobre volitve skrbijo v srenjah, katere še nimajo svojih volilnih mož. Vsak naj stori svoje in Slovenci bodemo zmagali 12. sept. 1878.

Iz Ljutomera. (Shod učiteljev — veselica dijakov.) Učitelji ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja imajo pri nas 7. avg. uradno okrajno učiteljsko skupščino pod predsedništvom c. kr. šolskega nadzornika iz Ptuja. Pravijo, da te učiteljske konference nič pravega haska nimajo več zato, ker se sklepi in nasveti razumnih in domoljubnih učiteljev malo kdaj sprejmó od strani šolskih gospod. Tudi se učiteljem pri takih prilikah le preveč nemščina priporočuje, kar pa za slovenske naše šole nikdar primerno ni in ne bo. 11. avgusta pa napravijo mariborski dijaki v ljutomerski čitalnici „besedo“ s sledečim programom: 1. Pozdrav (govor) Iv. Dečko (iz Središča). 2. Domovina (pesem) A. Nedved. 3. Pri zibeli, čvetospev V. Mašek. 4. Govor govori O. Pučko (iz ptujske okolice). 5. Jadransko morje (pesem) A. Hajdrih. 6. Moja rožica čvetospev A. Nedved. 7. Oblačeku (pesem) J. Kocijančič. 8. Govor

govori J. Babnik (iz Ljutomera). 9. Na straži (pesem) * * * 10. Nočni mir čvetospev A. Hajdrih. 11. Kdo je mar (pesem) Dr. B. Ipavic. Začetek je ob 8. uri. Vabljeni so vsi domoljubi. Prav radostni smo, da je naša bodočnost, naša mladina, tako čvrsta in narodna. Zato se smejo gg. dijaki pristrčnega sprejema od strani tukajšnjih domoljubov nadjati. — Po zimi odložene volitve v deželni zbor bodo torej 12. septembra. Pri nas ostanimo pri zadnjič izbranem kandidatu, g. Kuko vcu, katerega hočemo enoglasno voliti. — Ali se bode tudi narodni kandidat za mestno skupino: Ptuj, Ormož, Ljutomer, Rogatec postavil, ne znamo. Teško. — Kakor se govori, bodemo imeli letos 14. septembra premiiranje konj, katero prireja štajersko konjerejsko društvo; 15. sept. konjsko dirko in 16. sept. pa razstavo goveje živine, katero snuje naš narodni okrajni zastop in narodna kmetijska podružnica.

Iz ljutomerske okolice. (Letina — premicije — Slov. Gospodar — Vertec. Žetva je pri nas dokončana, a nismo ž njo zadovoljni. Zrnje je drobno in smetljivo. Pri spravlanji nas je neugodno vreme jako motilo. Tudi minuli teden je bilo zelo slabo vreme. Grozdje jako slabo kaže, jagode se nič ne debelé, osip in pikec se jako pokazujeta. Sadja imamo pa dosta! — 18. avgusta ima pri nas g. Bratuša (iz Ljutomera), 25. pa g. Murkovič (iz Cezanjevec) premicijo. Takih cerkvenih narodnih svečanosti se ljudstvo pri nas že od nekdaj veseli. — Nas narodnjake to zelo veseli, da se „Gospodar“ pri nas rad prebira. Vsak boljši in razumnejši kmet ga že ima. Vsled tega je pa kmet slovenski boljše podučen od nemškutarskega tržana, ki navadno nič ne bere. Še to bi bilo želeto, da bi odrasla mladina rajše knjigo in časnik v roko vzela. Priporočal bi starišem, naj oni že šolsko mladino navajajo na marljivo čitanje tudi nešolskih knjig slovenskih, kajti v šoli morajo se zdaj otroci le preveč nemški učiti. Zato naj bi razumnejši in premožnejši stariši svojim marljivim otrokom iz višjih razredov naročevali „Vertec“, kateri je najboljše berilo za slovensko mladino.

Iz Maribora. (Odgovor nesramnostim „Slov. Naroda.“) Ta list je prava nesreča Slovincem in možje, ki ga podpirajo ali vsaj razsajanje sedanjega urednika trpijo, se močno pregrešujejo nad ubogim slovenskim ljudstvom. Dokler bo ta človek v njem smel besniti, ni mogoče, da bi med nami zavladala vstrajna složnost. Ni človeka, ni zavoda na Slovenskem, ki je kaj dobrega storil za naše ljudstvo, ki bi pa ne bil od tega človeka ali njegovih strupenih pristašev napaden in z blatom pometan n. pr. dr. Točan, dr. Bleiweiss, društvo sv. Mohorja itd. Na Štajerskem smo ga precej časa kolikor mogoče prezirali, imeli smo mir in zlasti v Mariboru začeli složno in srečno delovati: oživili smo čitalnico, postavili Slomščekov

spomenik in pri zadnjih volitvah zmagali po 3 kratnem propadu v 10 letih. Sedaj stojimo zopet pred volitvami. Treba nam je močne sloge, vzajemnega dela, vsaksebne ljubezni in potrpljenja. Ali vse to ne skrbi „Slov. Narod“. Kakor da bi bil obseden, se je nedavno zagnal v „Slov. Gospodarja“ in jegovega odgovornega urednika ter ga osebno napal, natolceval in zasramoval brez vsakega pametnega uzroka. Jezi ga, da se je „Slov. Gosp.“ in jegov urednik iz Seidlove pravde srečno in nepoškodovan otel. Srdisi se, zakaj ni urednik šel v Celje pred porotnike in se dal magari tudi obsoditi na 2krat 3 mesence (Vaterland) zapora, na 1200 fl. pravičnih stroškov in na 60—300 fl. zgube pri Gospodarjevi kauciji. Vsak pameten Slovenec vidi, da toliko Seidl ni vreden, če mu pridenete tudi g. Jurčiča, Narodovega urednika, in še njegovega mariborskega dopisnika. Slednji se tudi v javnost poriva in štuli kot, popolnem nepoklican, oproda doktorjev: Ipavica, Dominkuša in Radaja ter se baha, da je dobro „informiran“ po slovenski: „dobro podučen“. On ni bil dobro podučen. Kajti ni res, da se je sprava z Seidlom delala brez vedenja in za hrbtom dr. Ipavica ali narodnih mož, bodi ktere koli stranke. V soboto 13. jul. je imela biti obravnava v Celju, v terek so došle nepovoljne novice o porotnikih in o nezadostnih dokazilih gledé ene pa velevažne tožbine točke in takrat se je zastran sprave posvetovalo in takrat je eden, pred čigar imenom g. Jurčiču in g. dopisniku vselej srce v hlače zleti, pomenljive besede izrekel: „unter diesen Umständen ist es angezeigt an einen Ausgleich zu denken“ t. j. pri teh okoliščinah je treba misliti na spravo. Dalje ni res, da bi se „Slov. Gospodar“ gori imenovanim gospodom bil zahvalil za posredovanje, ampak zahvalil se je za pripomoč pri nabiranju dokazil. Da pa g. Jurčiču in jegovemu dopisniku to smrdi, temu se ni čuditi. Mnogim ljudem razne strasti čut hvaležnosti popolnem zamorijo. Ni res, kar dopisnik piše o pogodbah sprave, in popolnem nejasno nam je, kako je dopisnik zamogel tako aboten, tako krivičen in nesramen bititer pisati: da je urednik „Slov. Gospodarja“ obljubil za Seidla proti dr. Radaju delati? Na tako sumičenje Judeževih nakan zamore priti le popolnem spriden in glede narodnjaštva sumljiv človek. Pregovor veli: „lump misli, da je vsak človek lump“. Ko bi g. Jurčičev pristaš bil dobro podučen, preden je drzno pero nastavil, bil bi zvedel in se prepričal, da je pravda bila politična pravda, in da pri takih pravadah politični nasprotniki pogosto brezobzirno ravnajo. Še angelj iz nebes ni zavarovan proti obsodbi. Izvedel bi tudi, da celjski porotniki niso bili politični prijatelji „Slov. Gosp.“ če izvememo 6 mož, katere bi bil g. Seidl lahko izbacnil; zvedel bi tudi, kako so celjski nemčurji in liberalci strahovito upili in zlasti mariborskim porotnikom pravili: „lasset den verfluchten Pf. . . . nicht aus, wer weiss, ob ihr in je wieder

in eure Hände bekommen“ t. j. ne spustite prokletega f. . . kdo vé, ali ga dobite kedaj v svojo pest; zvedel bi naposled, da se Seidlijanci niso bali propada v pravdi, ampak bali so se nepovoljnih reči, ki bi bile prišle na dan, sploh bali so se „škandalov“. In ravno to je porabil urednik „Slov. Gosp.“ da je otel list in sebe iz zadreg, v katere je zašel (vsaj gledé ene točke) vsled površnih dopisov, kar se more pripetiti vsakemu listu, tudi „Slov. Narodu“. Zato pa je neopravičeno uredniku „Slov. Gosp.“ očitati strahopetnost in bojzljivost. Kar je on tukaj storil, bilo je popolnem modro, opazno in previdno. Ko bi bilo res prišlo do tožbe, Seidl bi bil hudo zdelan, ali vkljub temu bi bil pravdo dobil in tedaj bi nemčurji še le vriskali in veselja poskakovali! Sedaj pa tega vsega ni, nemčurji klaverno glave pobešajo in pravijo: „je pa vendar čudno, da je g. Seidl odstopil; iz golega usmiljenja in velikodušnosti tega menda le ni storil. . . .“ „Slov. Narod“ pa namesto da bi to porabil, loti se prav nebratovski in na posmeh nasprotnikom urednika in ga zasramuje očitajé mu majhno postavo. „Slov. Narod“ namreč in jegov urednik, g. Jurčič, se ne sramujeta pisati „da je Seidla telesno 3krat več“, kakor pa urednika „Slov. Gospodarja“, da je urednik „majhen“ in „osebnost, o kateri ne bo več govoril“. Slednje bi nam prav ljubo bilo, vse skup je pa goropadna nadutost, vseskozi nedostojno in smešno. Kajti naši čestiti bralci naj izvedó, da je g. Jurčič precej „majhen, majčken in mičken“, zraven pa še suh tako, da ga je lahko 4krat menje, kakor Seidla; par barusic mu štrli iz vele čeljusti, kakor borna srakonoga iz peščenega roba! Skoro ga ni druga, kakor sam — veter! Mi mu tega ne očitamo, to bi bilo nedostojno. Ali smešno je in dokaz neizmerne strastnosti, če tako mičkeni g. Jurčič zasramuje koga, da je „majhen“, da ta ni štempiharjeve postave. Drzno pa je, če „Sl. Narod“ nasvetuje, naj bi sedanji urednik „Slov. Gosp.“ odstopil. Odstopil že bo, a ne na komando slovenskih liberalcev in jihovega Naroda, ampak na sklep „tiskovnega društva lavantinske škofije“. To društvo je kupilo „Slov. Gospodarja“, da bi štajerski Slovenci, posebno kmetski ljudje, imeli list, uredovan po geslu: „vse za vero, dom in cesarja“, in ki bi uspešno branil ugnezdenje kužljivega nevernega liberalnega lističa. Ta namen se tudi popolnem dosega. Liberalni: „Tednik“ je umrl, „Slov. Gospodar“ ima blizu 2000 naročnikov, večjidel na Štajerskem, tedaj 3krat več, kakor „Slov. Narod“ po vsem Slovenskem. Še zadnje dni pristopilo je 50 novih naročnikov. Ljudje ga radi berejo in ga toliko čislajo, da je eden volilnih kandidatov letos pisal: „za božjo voljo priporočajte me v „Gospodarju“, če me samo „Slov. Narod“ priporoča, sem zgubljen“. Tako, mali kolega g. Jurčič, po domače Jurčič Veliki! Nečeš miru; dobro, dobiš boj! Naposled pa, če „Slov. Narod“ le srbi, lahko sam z Seidlom ravsa; prostora in časa ima dovolj.

Treba mu je le več srčnosti, kakor nje je kazal do sedaj. Kajti jegovi bralci nikoli niso zvedeli, radi česa sta se Seidl in „Gosp.“ spopala? Dosti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so v zlato Prago na Českem odposlali svojega sina in naslednika, da ondi stalno prebiva sred českega naroda. Mladi cesarjevič je bil sijajno povsod sprejet in se Čehom prikupil zlasti z tem, da je slovesnim nagovorom in pozdravom povsod v lepi in gladki češčini odgovarjal. Mnogi trdijo, da se bo iz tega rodila sprava z Čehi; pomenljivo je že, da magjarski listi ministra Andrassyja povdarjajo potrebo take sprave. Bog jo daj brž dognati; potem bo moč nemškemu liberalizmu in centralizmu zlomljena. Cesar sami so se pa odpeljali v Toplice na Českem obiskovat nemškega cesarja in saksonskega kralja, ki se ondi kopata. — Volitve razpisane so tudi na Salcburškem, Moravskem in Českem. Konservativci se povsod močno gibljejo in si prizadevajo neznošljivo dragi liberalizem otresti, posebno kmetski ljudje. — Prepoved konje prodavati v tuje dežele je preklicana; vendar na nevarnosti, preteče nam od strani Italije, kaže to, da so Tirolski cesarski lovci zasedli sotesko, ki pelje čez planine mimo Štilfsa v Italijo; blizu Botzena pa stavijo lesenjače „barake“. Volitve na Ogerskem kažejo, da bodo zmagali vladini t. j. ministra Tiszajevi kandidati, čeravno je on sam v Debreczinu propal. Iz Prekmurskega še nismo nič zvedeli, kako ondi kaj volijo; do 14. augusta bodo vse volitve dokončane.

Vnanje države. Papež Leon XIII. obžaluje veliko zgubo; izvrstni kardinal Franchi je umrl še le 59 let star. Zapustil je pa sv. Cerkvi veselo sporočilo, namreč: srečno pričeto sklepanje miru sv. Cerkve z Nemčijo in Rusijo. Silni Bismark je v Kissingu sprejel papeževega poslanika Massali-ta in z njim dogovoril mir za nemške katoličane; preganjanje, razupita „kulturna borba“, bo kmalu nehala. Hvala Bogu, slava pa vstrajnosti nemških katoličanov! Pri novih volitvah so sijajno zmagali; imajo namreč 100 poslancev, nekatoliški konservativci 113. Tako stoji 213 poslancev proti 155 liberalcem; slednji so torej popolnem propali; tudi socialisti so v hudi borbi od 12 prejšnjih le 2 poslancev oteli, vendar število njihovih glasov se je pomnožilo do 800.000. To je vse osupnilo in Bismarka močno nagnilo, da sklene mir z sv. Cerkvijo! — Italijanski kralj in kraljica obiskujeta Lombardijo in povsod se godi hujskanje zoper Avstrijo; v Milanu so iz stolnega zvonika na mimo peljajočega se kralja vsipali 20000 listkov z napisi: „hajd v Trst, v Istrijo!“ Nemški cesar pa je po svojem poslaniku čestital, da Italijani povsod kralja tako slavijo (in proti Avstriji ščujejo). To so huda znamenja! — Angleži še niso zadovoljni z otokom

Ciprom, sedaj bočejo vzeti še otok Mitilenski. Ruski vojaki XI. kardela se vračajo domov; Rumuni marširajo v Dobrudžo, Srbi bodo 23. aug. priborjeno neodvisnost slovesno obhajali in kneza bržčas za kralja proglasili. Turški sultan zbira vedno več vajakov in v zasedenje Bosne in Hercegovine po avstrijskih vajakih ni privolil, z Grki se pa boče in tudi z Rusi iz dobra pogoditi, vendar Varne in Batuma še Rusom ni izročil in tudi Grkom nič zemljišča ni prepustil.

Bosna in Hercegovina. Turki so hotli marširanje Avstrijancev zavleči, a med tem redno in črno vojsko pripraviti, se z Italijo, Črnogoro, Srbijo, Rumunijo porazumiti za boj k jeseni in na zimo. Zato dela 3000 ljudi tabor pri Mitrovici za 50.000 mož. V Prizrenu se je sklenilo orožati vse mohamedanske Arnaute, v Bosni in Hercegovini pa prirediti črno vojsko. V Serajevu je divji Hadži Lojo napravil punt zoper turško gosposko, pregnal Mazar-pašo, Hafiz-pašo pa v Sarajevski grad zaprl, obema hiše izropal in sultanovo orožarnico spraznil ter vse orožje razdelil med prostovoljne brambovce. Razdelilo se je že prej mnogo pušek, tako, da so bosenski turški vstaši res dobro orožani. Bogati Kulinovič-beg zbira v Travniku 30.000 mož, kakor pravijo. Tudi v Mostaru je nastala rabuka, v kateri je bilo mnogo turških odličnikov ubitih. Redna turška vojska se pa je med tem pomikala povsod proti Mitrovici nazaj. Sedaj naši niso mogli dalje čakati in so 29. jul. začeli marširati v Bosno pri Samacu, Brodu, Gradiški in Kostanjici; 1. aug. je tudi fml. Jovanovič iz Dalmacije vdrl v Hercegovino nad Imoski in Vergorac v Ljubuško proti Mostaru; 4. aug. zadene pri Čitluku, 5 ur pred Mostarom, na 500 Turkov, dobro po višinah nastavljenih. Takoj pošlje nad nje 7. bataljon lovcev, 27. reg. pešcev in 1 baterijo; po kratkem boju se spustijo Turki v pobeg zapustivši več mrtvecev, 13 vovljencev, 1 zastavo, 100 pušek in 3 konje; naših so samo 4 lovci ranjeni. Drugi den 5. aug. ob 6. uri zvečer so Avstrijanci obhajali veseli vhod v Mostar, glavno mesto Hercegovine, turška redna in črna vojska je pobegnila. Bolenih še pa vedno izvažajo iz Dalmacije v Trst, te dni zopet 80. Pri Kostanjici so naši šli 29. jul. po mostu čez Uno in brez vsakih opovirkov prodirali proti Novemu do železnici v Banjoluko. Isti den je šla pri Gradiški VII. divizija čez Savo, vzela Berbir in nadvojvoda Janez Salvator je brez upora zasel veliko mesto Banjoluko. Povsod je bil prijazno sprejet. Celó drugače se pa godi glavnemu oddelku pod Filipovičem, ki je Savo prekoračil pri Brodu, in potem grofu Szapari-tu, ki je pri Samacu mahnil v Bosno. Od Broda naprej do Derventa je samo 6 ur hoda; bila je 30. jul. strašna vročina, vojaki z strelivom in živežem obloženi trpeli so neizmerno žejo, ker ni bilo nikder kaplje vode dobiti. Opoldne je došel fem. Filipovič v Dervent, malo mestice z 2000 prebivalcev; bil je dobro sprejet. Vojaki pa so za njim prišli ob 4. uri ter se pripravljali na večerjo in

počivanje pod milim nebom. Na 6urnem potu so zlasti Štajerci veliko trpeli; od regimenta Belgier je 800 mož opešalo, vendar brž opomoglo in za tovarši prišlo, 13 jih je na solnčarici zbolelo, 9 pa umrlo. Solnčarica je vnetje možganov od solnea. Od reg. Hartung, poroča „Tagespošta“, je pa 31 mož na solnčarici umrlo, pokopali so jih na katoliškem pokopališču v Derventu. Ali nesrečam še ni bilo konca. V noči okoli 10. ure in potem še enkrat ob 2. uri se vzdigne strahovit vihar in na uboge vojake se ulije grozna ploha. Vse je bilo v eni vodi in mokro do kože. Ob enem je nevihta razdrila telegraf, vtrgala most čez Savo in podrla vse mostove in skazila steze naprej proti Foči, kamor so bili vojaki napoteni. Ali na pot podati se ni bilo mogoče; celi dan 31. avg. je dežilo in 1. avg. so vojaki obleko sušili. Še le 3. avg. se je dalje šlo. Med tem so pjonirji mostove in steze popravili in major Milinkovič je z 1 škadrano 7. reg. husarjev daleč v Bosno mahnil na ogledovanje; 1. avg. je prijahal v Dobož 12 ur za Derventom, 2. avg. v Maglaj, kder je bil na videž prijazno sprejet. Potem je še jahal 7 ur dalje do Žepce. Ali tukaj so iz pušek v naše streljali, pali so 3 husarji. Malinkovič se obrne nazaj v Maglaj, kder so ga Turki že pričakovali blizu mesta v soteski; husarji videvši, da ne morejo več ne na stran ne nazaj, se zaženejo po tesni stezi sredi skoz sovražnike in pridejo srečno do naših predstraž blizu Doboja, toda zgubili so 70 tovaršev, ki so mrtvi obležali. Med tem sta se bližala Filipovič in Szapari Maglaju, da mesto kaznita. Poprej je Szapari v Gračanici z Turki že imel 3 urni boj in se potem potegnil k reki Bosni pri Doboju, kder je tudi Filipovič stal. Sedaj začneta 5. avgusta marširati vsak na svoji strani Bosne proti Maglaju, toda že pri Kosovi, 4 ure pred Maglajem, trčita na 1500 Turkov, ki so bili na širni višini nastavljeni; 27. rezerv. reg. je Turke motil z streljanjem od preja, 27. bataljon lovcev in 52. reg. pešcev pa sta vkrenola na desno v hribe sovražniku v stran in za hrbet; ob enem je 7. reg. (Marojčič) pritiskal od leve strani, ob 6. uri je bilo vse razstavljeno, začne se boj, ki pa ni dolgo trajal, ker so Turki brž odbežali v Maglaj. Vse te praske niso bile znatne, če izvzamemo nesrečo, ki je husarje zadela. V Gračanici je bil ranjen nadlajtnant Vukmirovič in 4 moži, pri Kosovi pa je od 27. reg. usmrten bil 1 mož, ranjen lajtnant Zamponi in 5 mož, od 7. reg. (Marojčič) je pal 1 mož, ranjenih pa je bilo 7 mož.

Za poduk in kratek čas.

Bosna.

V. Prijateljska roka je „Slov. Gosp.“ doposlala iz Oseka, kamor je sprva tudi največ vojakov iz slovenskega Štajerskega odrinilo, prav

zanimivih potopisnih listov. Visoko učeni gospod nam jih je obljubil nadaljevati iz Broda in potem iz Bosne, če mu Bog da življenje in zdravje. Radi bi z objavljanjem dnes začeli pa ne moremo. Treba nam je spregovoriti še o verskih razmerah Srbo-Hrvatov, prebivalcev Bosne in Hercegovine. Tako bo „Slov. Gosp.“ skončal pojasnilo in poduk, ki ga je svojim častitim bralcem gledé novih avstrijskih dežel dati namenil. Zastran vere so naši bratje Srbi-Hrvati razklani na troje. Večina veruje, Bogu bodi hvala, v Sina božjega — Jezusa Kristusa, ali žali Bog okoli 400.000 duš časti krivega preroka Mohameda. Sin božji je ustanovil le eno pravo svojo duhovno kraljestvo na zemlji, le eden hlev z enim višjim pastirjem, namreč edino katoliško Cerkvo z rimskim papežem kot pravim naslednikom sv. Petra. Ostalo je tako z malimi izjemki celih 900 let. Naenkrat se predrzne carigradski greški patrijarh zvezo z rimskim papežem pretrgati. Proglasil se je sam za vrhovnega patrijarha ali papeža. Žali Bog so mu pritrdili mnogi, skoro vsi greški škofi ter so postali razkolniki. V isto razkolništvo so kmalu potegnili tudi slovanske Ruse, Bolgare in Srbe. Verujejo večjidel vse, kar katoliška vera uči, imajo tudi pravih mešnikov in vseh 7 zakramentov. Ali, odtrgani od središča apostolske edinosti v Rimu, pogrešajo tudi blagoslovni upliv rimskih papežev; njihovi škofi so popolnem odvisni od turškega sultana, od ruskega cara in sploh od svetnih vladarjev. Škofovski sedeži se kupujejo, župniški tudi, vrh tega je še nižja duhovščina oženjena, deloma silno nevedna in nima in tudi imeti ne more moči, požrtvovalnega poguma, upliva in uspehov, ki odlikujejo katoliško duhovenstvo. Celó ruski pisatelji na primer Homjakov priznavajo, da se imajo zapadne Evrope narodi za svojo visoko omiko in svetovno veljavo zahvaliti v prvi vrsti rimskim papežem in duhovništvu svete katoliške Cerkve. Najboljši del razkolniške duhovščine so redovniki in redovnice. Slovanom, ki so v tem nesrečnem razkolništvu, pravijo Slovenci, da so „staroverci“, sami pa se nazivljajo: „pravoslavni“ kristijani. Sedaj pa lahko bolj jasno povemo, kako so Srbo-Hrvati gledé vere razklani na troje: prvi so katoličani, drugi pravoslavni kristijani, tretji pa mohamedanski neverniki! Katoličanom pripadajo z malimi izjemki vsi Hrvati in le malo Srbov. Hrvati imajo nadškofa v Zagrebu in v Zadru, škofov pa v Trstu, v Poreču, na Krškem otoku, potem v Djakovaru, Križevcih, dalje v Dalmaciji: v Šibeniku, Spljetu, Hvaru, Dubrovniku in Kotoru. Na Ogerskem pa spadajo katoliški Hrvati in Srbi pod razne škofije in tudi njihovo število znatno ni. Pač pa jih je mnogo v Bosni in Hercegovini: 185000 duš ter imajo škofa v Mostaru in apostolskega vikarija v Busovači blizu Travnika. Cerkev imajo silno malo, samo 11 (razun samostanskih). Turki so namreč zidanje novih cerkvá ovirali, kolikor so le mogli. Največ zaslug, da se je katoličanstvo ohranilo v

Bosni, imajo č. oo. frančiškani. L. 1473. so od turškega sultana dobili pismo, v katerem se jim je dovolilo svobodno izvrševanje vere in obredov. S časom so pridobili več pravic. Tako jim na primer od svojih samostanskih zemljišč ni trebalo davka plačevati. Toda v burnih časih so jim Turki podrli mnogo samostanov in cerkva. Zadnji čas so se pri Banjiluki naselili menihi Trapisti in po mnogih mestih šolske in usmiljene sestre. V Srbiji in Črnogori je pa le malo katoličanov; ondi prebivajo skoro sami pravoslavni ali „staroverci.“ V Bosni jih je in v Hercegovini 571000 duš, ostali slovanski prebivalci teh dveh dežel so pa mohamedani, kakih 442000 ljudi. Ko so namreč Turki premagali Bosnijake, je največji del plemičev prestopil k mohamedanski veri, da si je svoja posestva ohranil, katere bi bil sicer zgubil. Skoro vsi lastniki zemlje v Bosni in Hercegovini so poturčeni in pomohamedanjeni prejšnji slovanski plemiči, „raja“ t. j. jim podložni kristijani pa jihovi tlakarji in rabotarji. Najmenitniši poturčenci se imenujejo: begi, menje imenitni pa: age. Največ mohamedancev je ob srbski meji, najmenje ob avstrijski. Tukaj pride na 92 kristijanov samo 8 Turkov. Mohamedanci delajo malo ali nič, strahujejo pa in izsesavajo uboge kristijane strašno. Vsi so jako srčni, močni in silni vojniki. Od stare svoje krščanske vere so še marsikaj ohranili, zlasti svoja stara krščanska imena; tudi se rado prigodi, da v sili po katoliškega duhovnika pošljejo. Turškim duhovnikom se pravi: imani, muezini, karini, nekakim turškim menihom pa: derviši. V Bosni in Hercegovini imajo 1800 shodnic, ki se pravijo mošeje in so jako bogate. Skoro tretjina vsega premoženja (vakuf) pripada mošejam. Temu bo sedaj bržčas kmalu vsaj deloma konec storjen tako, da se bodo posestva mošej razdelila ali prodala! Najlepša posestva bodo torej v Bosni dober kup dobiti!

Smešničar 32. Nekdo je kmalu v začetku svojih možkih let veliko britkega skusil, ker je na ljudi preveč zaupal. To ga je storilo jako čemernega. Pripravil si je tudi mnogo psov tako, da so ga sosedi vprašali: zakaj pa rediš toliko psov? Mož jih osorno pogleda in reče: spravil sem si zato toliko psov okoli sebe, ker sem si skusil in se prepričal, da so mi psi veliko bolj zvesti, nego ljudje!

Razne stvari.

(*Duhovnih vaj*) se je zraven Milostljivega kneza in škofa udeležilo 63 duhovnikov. Vodnik je bil izvrstni č. o. Henrik Denifle, prednik dominikanov v Gradcu.

(*V Železni Kapli*) na Koroškem bodo avstrijski planinski potniki imeli svoj letni zbor in pri tej priliki bo ondi mala razstava planinskih pridelkov od 15—18. aug.

(*Zlati križec*) za zasluge dobil je zdravnik v Slov. Gradcu, g. A. Unger.

(*Rana jabelka kupuje*) in dobro plačuje F. Abt v Melji pri Mariboru.

(*Z možnarjem ustrelil*) se je Jakob Požarnik v Remšniku; možnar je nabil, se nanj vlegel, ga užgal in se usmrtil.

(*Dražbe*) 9. aug. Flor. Drobnič v Šmariji, Josef Visočnik 3026 fl. Ana Kac v Rušah 2742 fl. 10. aug. Martin Goznik 1900 fl. (Hojnik) 13. aug. Roza Albensberg v Mariboru; 14. aug. Juri Pliberšek: 16. aug. Juri Kerhljanko 3700 fl. Janez Eilec v Ledineku 430 fl. 19. aug. Juri Tadina v Podplatu 5685 fl.

(*Z dijaško semenišče*) so darovali J. J. v puščavi 50 fl. Roza Ješovnik kuharica pri sv. Mariji v puščavi 3 fl. Č. g. Janez Einsiedler župnik v Zibiki 10 fl. Č. g. Valentin Par župnik 30 fl. Katarina Sečinjak 10 fl. Štefan Rak 1 fl. Marj. Mak 40 kr. vsi v Gotovljah.

Listič opravištv. Številke od julija so nam vse pošle zarad mnogo novih naročnikov; kdor se še le zdaj oglosi, temu torej s prejšnjimi listi ne moremo več postreči.

Loterijske številke:

V Gradcu 3. avgusta 1878: 43, 79, 60, 40, 4.
Na Dunaju " " 17, 10, 56, 67, 74.
Prihodnje srečkanje: 17. avgusta 1878.

Lep vinograd,

3 orale, in 7 oralov njiv je iz proste roke na prodaj. Več se zvé pri posestnici

Frančiški Kokolj

v Partinji, fara Sv. Jurija v Slov. gor.

Posestvo na prodaj.

V Vitanji (Weitenstein) se hiša št. 27, ki obsega 3 sobe, kuhinjo, v skalo vsekano klet, kravji in svinjski hlev, zraven še 200 □ sežnjev dobro obdelanega vrta, za 900 gld. proda. Hiša je v sredi trga in je pripravna za vsako podvzetje. Bližje se zvé pri

Janezu Benedikter

posestniku v Mariboru.

Dobra služba

je do 1. septembra t. l. razpisana na deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru, namreč služba paznika za gospodarstvo in ob enem vrtnarja za sadunosnike in za sočivni vrt. Poleg plače letnih 500 fl. dobi prosto stanovanje z kurjativjo vred. Prošniki se naj sami do 17. aug. glasijo pri ravnateljstvu šole ter mu izročijo prošnjo v dokazili o svoji starosti, stanu, poduku in praktični porabnosti pri gospodarstvu in vrtnarstvu.

Maribor 12. julija 1878.

2—3

Ravnateljstvo.